بسمه تعالی

نام درس: فارسی | **تاریخ امتحان:**

نام ونام خانوادگی: | **ساعت امتحان:**

شماره داوطلبی: | **مدت امتحان: ۹۰ دقیقه**

پایه دوازدهم (تمام رشته ها) | **دبیرستان (دوره دوم)** | **آزمون نوبت اول** | **دبیر مربوطه:**

ردیف	سوالات	بارم
الف	**قلمرو زبانی (۷نمره)** **۱-واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:** الف-نتوان شِبه تو گفتن که تو در وهم نیایی. ب- باز زین و برگ را بر گردهٔ کَهَرها و کُرَندها نهادند. ج- و به نظارهٔ آسمان رفته بودم. د- گویند که بطّی در آب روشناییِ ستاره می دید. **۲- کلمه‌های املایی را برای جای خالی بگزینید:** الف- عصاره تاکی به قدرت او شهد ... (فایق - فایغ) شده. ب- گفت: تا ... (داروقه – داروغه) را گوییم، در مسجد بخواب. **۳- غلط‌های املایی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند.** « سطور و چهارپا – تایر قدس - صواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش- شیر ارغند – طرف چمن - محرم و آشنا – بحت و حیرت» **۴-فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:** الف- زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست. ب- کان سوخته را جان شد و آواز نیامد. **۵-نقش دستوری واژه های زیرخط دار را شناسایی کنید.** « ای مرغِ سحرا عشق ز پروانه بیاموز » **۶- در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.** زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند **۷-هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند)** الف- هنوز پیوند ما با زادگاه روستایی مان برقرار بود و برخلاف حال، پامان به ده باز بود. ب- هر صخرهٔ سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد. **۸-با توجه به جمله زیر به پرسش های زیر پاسخ دهید.** ■ کودک پایهٔ سوم با توپ سبز تیره خود در هوای بسیار خوب بازی می کرد. الف- کدام واژه قید صفت است؟ ب- کدام واژه صفت صفت است؟ ج- کدام واژه متمم است؟ د- کدام واژه صفت مضاف الیه است؟ **۹-در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟** آرزو گفت:«از نمایشگاه کتاب چه خبر؟» **۱۰-در مصراع زیر نوع «را» چیست؟** ■ گفت: نزدیک است والی را سرای آن جا شویم.	۱ ۱ ۱ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۰/۵ ۰/۵

ب	**قلمرو ادبی (۵نمره)** **۱۱-در عبارت زیر «گلهای الماس» استعاره از چیست؟** آن شب نیز ماه با تلألؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.	۰/۲۵
	۱۲-با نگرش به واژه‌های زیرخطدار، عبارت‌های زیر در بردارندهٔ چه آرایه‌هایی است؟ الف- ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تاتو نانی به کف آری و به غفلت نخوری ب- همه شان زندگی شیرین و دیرین را از سر گرفتند.	۰/۵
	۱۳-در بیت زیر با ذکر مورد، سه آرایه پیدا کنید. **«دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»**	۰/۷۵
	۱۴-با ذکر مورد یک آرایه در مصراع رو به رو پیدا کنید. «بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک؟»	۰/۵
	۱۵-درست و نادرست بودن آرایه ها را در بیت‌های زیر بررسی کنید. الف) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (اسلوب معادله – استعاره) ب) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان/چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان (تشبیه – تلمیح)	۱
	۱۶-هر یک از کتابهای زیر از آن چه کسی است؟ الف- قصه شیرین فرهاد: ب- فیه ما فیه:	۱
	۱۷-بیت به هم ریخته زیر را مرتب کنید. « جنونم - برانگیخت - خاموشی - بازآ - فریادها - که در هوایت – کوهساران - از سنگ.»	۰/۵
	۱۸-مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می شود؟ (یک مورد اضافه است.) الف- یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ باید که خاک درگه اهل هنر شوی ب- گر در سرت هوای وصال است حافظا ○ تا راهرو نباشی کی راهبر شوی ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی	۰/۵
ج	**قلمرو فکری (۸نمره)** **۱۹-معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید.** الف- همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو بپوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی.	۰/۷۵
	ب- درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته.	۰/۵
	ج- با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که جمشید جم نداشت.	۰/۷۵
	د- کاووس کیانی که کی اش نام نهادند / کی بود و کجا بود و کی اش نام نهادند؟.	۰/۵
	ه- تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر، چهر دلبند.	۰/۵
	و- خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی.	۰/۵

۰/۲۵	ز- در عالم پیر هر کجا برنایی است / عاشق بادا که عشق خوش سودایی است.	
۰/۲۵	ح- هرنَفسی که فرومی رود ممِدّ حیات است و چون بر می آید، مفرّحِ ذات.	
۰/۵	**۲۰- مصراع « گفت : « دیناری بده پنهان و خود را وارهان » » به کدام پدیده ی اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد .**	
۰/۵	**۲۱-مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟** بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند کز نیستان تا مرا ببریده اند / در نفیرم مرد و زن نالیده اند	
	۲۲-با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. **آتش است این بانگ نای ونیست باد — هر که این آتش ندارد، نیست باد** **آتش عشـــق اســت کـــاندر نی فتاد — جوشش عشق است کاندرمی فتاد** **نی، حریف هـــر کـــه از یاری بریـــد — پرده هـــایش پرده‌هـــای ما درید** **همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ — همچو نی دمســـاز و مشتاقی که دید؟** **نـــی، حـــدیث راه پر خـــون می‌کـــند — قصه‌هـــای عشق مجـــنون می‌کند**	
۰/۵	**الف- معنی «باد» در مصراع نخست و دوم چیست؟**	
۰/۵	**ب- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟**	
۰/۲۵	**ج- قالب این سروده چیست؟**	
۰/۲۵	**د- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟**	
۰/۵	**ه- منظور از تریاق چیست؟**	
۱	**۲۳-مفهوم عبارت زیر چیست و یادآور کدام مثل است؟** از بیم عقرب جرّارهٔ دموکراسی قرن بیستم، ناچار شده به مار غاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد.	

نمره کتبی به عدد:	**نمره کتبی به حروف:**	**نام و نام خانوادگی دبیر:** **تاریخ و امضا:**
تعداد سوالات: ۲۳	**با آرزوی موفقیت برای شما**	**جمع بارم: ۲۰.۰۰**